OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA

Tajane Zlabnik, dipl. iur., odvjetnica u Zagrebu

Zašto je ovrha na plaći složena?

Ovrha je čest instrument prisilne naplate novčanih tražbina.

- Poslodavac preuzima operativnu ulogu u provedbi ovrhe.
- Potrebno je razlikovati ovršivi i zaštićeni dio primanja.
- Mogu se preklapati postupci kod poslodavca i Fine.
- Pogrešan obračun ili nepostupanje po zaprimljenoj prijavi može stvoriti financijsku odgovornost poslodavca.

Tri kategorije tražbina

1. Uzdržavanje djeteta

Alimentacija.

2. Drugo zakonsko uzdržavanje ili šteta

Npr. uzdržavanje roditelja ili naknada štete zbog narušenja zdravlja.

3. Ostale tražbine

Npr. krediti, telekomunikacijski i komunalni dugovi.

Referentna prosječna neto plaća za 2026.

1.434,00 €

Zaštićeni iznosi u tekućoj godini izračunavaju se prema prosječnoj mjesečnoj neto plaći objavljenoj za razdoblje siječanj-kolovoz prethodne godine.

3

Ako je neto plaća ≥ 1.434 €

Kod plaće jednake ili veće od referentnog prosjeka, zaštićeni dio je fiksan ovisno o vrsti tražbine.

Ostale tražbine

2/3 referentne plaće • Zaštićeno: 956,00 €

Zakonsko uzdržavanje

1/2 referentne plaće • Zaštićeno: 717,00 €

Uzdržavanje djeteta

1/4 referentne plaće • Zaštićeno: 358,50 €

4

Ako je neto plaća ≥ 1.434 €

Primjer 1:
Radnik je za mjesec kolovoz 2026. ostvario neto plaću u iznosu od 1.980,00 EUR. Zaštićeni iznos radnikove plaće iznosi 956,00 Eura te će se taj iznos isplatiti radniku na račun, dok će se preostali dio radnikove neto plaće u iznosu od 1.024,00 Eu uplatiti vjerovniku.

Primjer 2:
Radnik je za mjesec kolovoz ostvario neto plaću u iznosu od 2.150,00 EUR. Nad radnikom kao ovršenikom se provodi ovrha zbog neplaćanja alimentacije. U ovom slučaju zaštićeni dio radnikove neto plaće iznosi 1/4 prosječne mjesečne neto plaće u prošloj godini odnosno 358,00 EUR te će se taj iznos radniku isplatiti na račun, dok će se preostali dio neto plaće radnike u iznosu 1.792,00 uplatiti vjerovniku.

4

Ako je neto plaća < 1.434 €

ZAŠTITA OVISI O STVARNOJ PLAĆI

OSTALE TRAŽBINE

Zaštićen je iznos od 3/4 neto plaće radnika, ali . najviše do 956 €.

UZDRŽAVANJE DJETETA
Zaštićen je iznos od 1/4 neto plaće radnika.

DRUGO UZDRŽAVANJE / ŠTETA
Zaštićen je iznos od ½ neto plaće radnika

5

Ako je neto plaća < 1.434 €

Primjer 1:
Radnik je za mjesec kolovoz ostvario neto plaću u iznosu od 1.320,00 EUR. Nad radnikom kao ovršenikom se provodi ovrha po osnovi dugovanja za telefonske usluge. S obzirom da radnik ima manju plaću od prosječne mjesečne neto plaće u RH u prošloj godini, od ovrhe je zaštićen iznos od 2/3 njegove plaće. Međutim, budući da je iznos od 2/3, a koji iznosi 990,00 eura veći od 2/3 referentne prosječne mjesečne neto plaće, radniku će se na zaštićeni uplatiti iznos od 956,00 EUR.

Primjer 2:
Radnik je za mjesec kolovoz ostvario neto plaću u iznosu od 990.00 Eura. Nad radnikom kao ovršenikom se provodi ovrha zbog neplaćanja alimentacije. U ovom slučaju zaštićeni dio radnikove plaće iznosi 1/4 njegove neto plaće odnosno zaštićeno je samo 247,50 Eura, dok se sve preko toga plijeni.

4

Primanja u cijelosti izuzeta od ovrhe prema čl. 172. OZ-a

- Troškovi službenog putovanja i prijevoza na posao i s posla — do propisanih neoporezivih iznosa.
- Dar za dijete do 15 godina i potpora za novorođenče — do propisanih neoporezivih iznosa.
- Potpore zbog invalidnosti radnika, neprekidnog bolovanja duljeg od 90 dana, za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika — do propisanih neoporezivih iznosa.
- Novčana paušalna prehrana, prigodne nagrade, nagrade za rezultate i jubilarne nagrade — do propisanih neoporezivih iznosa.
- Dnevnice za službeni put, per diem dnevnice, terenski dodatak, pomorski dodaci — do propisanih neoporezivih iznosa.

6

Primanja u cijelosti izuzeta od ovrhe prema čl. 172. OZ-a

- Naknade za saniranje posljedice šteta od katastrofa i elementarnih nepogoda – u punom iznosu.
- Bolovanje na teret poslodavca i/ili HZZO-a.

  U slučaju kada poslodavac isplaćuje bolovanje na svoj teret poslodavac je dužan dio plaće koji se odnosi na dane provedene na bolovanju izdvojiti i isplatiti u punom iznosu radniku te se ovršiti smije samo preostali nezaštićeni dio neto plaće koji je radnik ostvario za dane kada je doista radio.
- Primanja po osnovi socijalne skrbi, rodiljnih i roditeljskih potpora i ostala primanja izuzeta prema posebnim propisima.

6

Provedba ovrhe od strane poslodavca

Poslodavac je dužan postupiti po zaprimljenoj ovršnoj ispravi.

Ovršna isprava može biti:
- Rješenje o ovrsi
- Izjava o zapljeni po pristanku dužnika solemnizirana kod javnog bilježnika - poslodavac plijeni nezaštićeni dio plače, zaplijenjeni iznos čuva na posebnom računu te nakon isteka 60 dana od primitka isprave zapljenjeni dio plaće isplaćuje vjerovniku.

7

Provedba ovrhe od strane poslodavca

1 **Obračun**

Pri svakoj isplati plaće utvrditi ovršivi i zaštićeni dio plaće.

2 **Uplata**

Ovršivi (nezaštićeni) dio uplatiti izravno vjerovniku.

3 **Prvenstveni red**

Utvrditi redoslijed naplate u slučaju postojanja više vjerovnika ili više tražbina. Ako poslodavac trenutno ne može postupiti po zaprimljenoj ispravi dužan je o tome obavijestiti vjerovnika.

4 **Prestanak rada**

Proslijediti ovršnu ispravu novom poslodavcu ako je poznat ili je vratiti podnositelju.

Rizik: poslodavac može osobno odgovarati ako propusti postupiti po zaprimljenoj ovršnoj ispravi.

7

Provedba ovrhe od strane poslodavca

NAPOMENA

Poslodavac provodi ovrhu samo na plaći i drugim stalnim novčanim primanima.

Na onim primanjima koja nemaju obilježje stalnosti poslodavac ovrhu ne provodi te takva primanja isplaćuje radniku na njegov redovan račun.

Stalno novčano primanje je ono koje je radniku poslodavac isplatio za rad ili kao naknadu rada.

Sve ono što poslodavac isplaćuje radniku dodatno u obliku nagrade ili prigodnog darivanja, a ne može se radniku isplatiti neoporezivo (npr. oporeziva božićnica) ne smatra se stalnim novčanim primanjem te se ne uplaćuje izravno vjerovniku već se isplaćuje na radnikov tekući račun.

7

Provedba ovrhe od strane FINE

- Fina ne provodi ovrhu na plaći kod poslodavca, već provodi ovrhu na novčanim sredstvima po svim računima koje dužnik ima otvorene u bankama

FINA ima ulogu centralnog servisa – primjenjuje Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima.

FINA ima uvid u sve račune dužnika u svim bankama u Hrvatskoj te na temelju ovršne isprave izdaje nalog bankama da blokiraju sredstva na svim računima do visine duga – ako na računima nema dovoljno novaca FINA nalaže banci otvaranje zaštićenog računa.

FINA vodi očevidnik redoslijeda plaćanja – taj očevidnik nije niti u kakvoj vezi s poslodavcem

7

ODNOS POSLODAVCA I FINE

DVA POSTUPKA, RAZLIČITE NADLEŽNOSTI

POSLODAVAC

Provodi ovrhu na plaći i drugim stalnim primanjima po zaprimljenim ovršnim ispravama.

Izračunava ovršivi i zaštićeni dio plaće.

Zaštićeni dio uplaćuje na zaštićeni račun, a nezaštićeni dio plaće izravno vjerovniku.

Na zaštićeni račun uplaćuje i sva ostala primanja izuzeta od ovrhe po čl. 172. OZ-a.

Vodi računa o redoslijedu naplate ovršnih isprava koje je zaprimio i o zakonskim ograničenjima.

FINA

Provodi ovrhu na novčanim sredstvima po svim računima.

Koordinira provedbu blokade računa preko banaka.

Organizira otvaranje zaštićenog računa kada su za to ispunjeni uvjeti.

Vodi očevidnik redoslijeda plaćanja.

8

Dvostruka blokada: što učiniti?

Može se dogoditi da isti vjerovnik istodobno pokreće naplatu preko poslodavca i Fine.

1. Obavijestiti vjerovnika

Poslodavac ne smije ignorirati zaprimljenu ispravu; treba obavijestiti vjerovnika o zaprimanju i mogućnosti postupanja.

2. Ispravno rasporediti uplatu

Zaštićeni dio i izuzeta primanja idu na zaštićeni račun; nezaštićeni dio ide vjerovniku.

3. Pratiti moguću pretplatu

Ako se isti dug naplaćuje na oba mjesta, dužnik (radnik)treba pratiti stanje jer može doći do pretplate.

Poslodavac nastavlja postupati dok ne zaprimi odgovarajuću obavijest o obustavi/nedopuštenosti ovrhe ili dok vjerovnik ne povuče zahtjev.

9

OSTALA PITANJA IZ PRAKSE

- Ovrha na plaći radnika koji rade u nepunom radnom vremenu ili dodatnom radu.
- Je li poslodavac dužan tražiti da mu vjerovnik dostavi original rješenja o ovrsi ili izjave o zapljeni?
- Alimentacija ima apsolutnu prednost – dvostruka blokada???
- Kako postupiti u slučaju kada poslodavac radniku ovrši više nego što je bio obvezan?
- Sindikalna članarina – nema snagu ovršne isprave.

ZAKLJUČAK

Točan obračun traži poznavanje pravila, pažljivu evidenciju i suradnju.

- Zaštićeni dio ovisi o visini neto plaće i vrsti tražbine.
- Određena primanja u cijelosti su izuzeta od ovrhe.
- Poslodavac i Fina imaju različite uloge; postupci se mogu preklapati.
- Pogreške nose financijski rizik, pa su edukacija i pouzdani procesi ključni.